

Corporate Governance en Stemverslag

Vierde kwartaal 2023

**Pensioen
Schoonmaak**

In deze rapportage:

- Stemgedrag 4e kwartaal 2023
- Corporate Governance ontwikkelingen
 - Speerpuntenbrief Eumedion 2024
 - Aanwijzingsbesluit herziene corporate governance code in Staatsblad gepubliceerd
 - Europese toezichthouders gaan in 2024 vooral letten op goede duurzaamheidsverslaggeving

Stemgedrag 4e kwartaal 2023

In het vierde kwartaal vond in Australië en Nieuw-Zeeland de piek van het aandeelhoudersvergaderingen seizoen plaats. In de overige regio's was het een rustig kwartaal qua stemmen.

Pensioen Schoonmaak stemde in totaal op 95 vergaderingen. Van de 1.013 agendapunten op deze vergaderingen stemde Pensioen Schoonmaak voor circa 22% tegen het management. De aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. Pensioen Schoonmaak voert een eigen stembeleid. Het pensioenfonds maakt bij het uitoefenen van de stemrechten mede gebruik van stemanalyses en stemadviezen van Institutional Shareholder Services (ISS). Op de website van Pensioen Schoonmaak kunt u zien hoe [het pensioenfonds per aandeelhoudersvergadering stemde](#).

Corporate Governance Ontwikkelingen

Speerpuntenbrief Eumedion 2024

Op 11 oktober 2023 heeft Eumedion de [Speerpuntenbrief 2024](#) naar de Nederlandse beursondernemingen gestuurd. De Speerpuntenbrief bevat onderwerpen die de bij Eumedion aangesloten institutionele beleggers met de beursondernemingen wil bespreken. De gesprekken zullen plaatsvinden in aanloop naar de aandeelhoudersvergaderingen (AVA's) van 2024. Daarbij komt tevens aan de orde wat wij terug willen zien in de jaarverslagen over boekjaar 2023.

Veel beursondernemingen moeten in 2024 hun beloningsbeleid herzien en deze aan de aandeelhouders voorleggen. Om deze reden is 'beloningsbeleid' als speerpunt gekozen. Eumedion verwacht van Nederlandse beursondernemingen dat zij de omvang van de bonussen van bestuurders in belangrijke mate laten bepalen door het bereiken van één of meerdere duurzaamheidsdoelstellingen. Die duurzaamheidsdoelstellingen moeten wel relevant zijn voor de onderneming, goed meetbaar zijn en voldoende uitdagend zijn gesteld.

Daarnaast is de Nederlandse beursgenoteerde multinationals verzocht de door VNO-NCW opgestelde 'Tax Governance Code' te ondertekenen en zo goed mogelijk toe te passen. Eumedion verwacht in het bijzonder dat de multinationals hun belastingbetalingen uitsplitsen per land waar zij activiteiten hebben ('country-by-country-reporting'). In een [separate brief](#) heeft Eumedion de zes grootste accountantskantoren verzocht hun presentaties voor de AVA's informatiever te maken. Zij worden opgeroepen om in dat kader zoveel mogelijk de eerder dit jaar gepubliceerde herziene handreiking van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) over de positie van de externe accountant in de AVA toe te passen.

Herziene corporate governance code treedt per 1 januari 2024 in werking

Op 12 oktober 2023 is de algemene maatregel van bestuur (amvb) om de in december 2022 geactualiseerde corporate governance code wettelijk te verankeren in het Staatsblad gepubliceerd. Alle Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen en institutionele beleggers zijn daarom vanaf boekjaar 2023 wettelijk verplicht om over de naleving van de herziene code publiekelijk verantwoording af te leggen aan de hand van het zogenoemde 'pas-toe-of-leg-uit'-principe. De amvb treedt op 1 januari 2024 in werking en de verslaggevingsplicht op grond van de geactualiseerde code is van toepassing op bestuursverslagen die zien op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2023. Dit betekent dat voor het eerst in 2024 verslag zal worden gedaan over de naleving van de herziene code in 2023. De naleving van de herziene code zal worden gemonitord door een nieuwe Monitoring Commissie.

Als institutionele belegger voldoen wij aan de Nederlandse Corporate Governance Code en zijn er geen aanpassingen benodigd.

Europese toezichthouders gaan in 2024 vooral letten op goede duurzaamheidsverslaggeving

De Europese toezichthouders op financiële en niet-financiële verslaggeving (in Nederland de Autoriteit Financiële Markten; AFM) gaan in 2024 vooral de duurzaamheidsverslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen over boekjaar 2023 onder de loep nemen. Dit blijkt uit de op 25 oktober 2023 door ESMA gepubliceerde prioriteiten voor het toezicht op de verslaggeving over boekjaar 2023. Bij ESMA zijn alle nationale EU-toezichthouders op de verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen aangesloten. ESMA heeft in totaal vier duurzaamheidsgerelateerde prioriteiten geselecteerd:

1. Of klimaatgerelateerde zaken consistent worden behandeld in de jaarrekening enerzijds en in de duurzaamheidsinformatie van het jaarverslag anderzijds. De EU-toezichthouders zijn in dat kader vooral geïnteresseerd in de financiële impact van alle geplande investeringen en transitieplannen ter vermindering van de CO₂-uitstoot. Beursgenoteerde ondernemingen worden daarbij aangemoedigd om goed notie te nemen van het op dezelfde dag gepubliceerd ESMA-onderzoek over de behandeling van klimaatgerelateerde zaken in de jaarrekening.
2. Rapportage over de verplichtingen uit hoofde van artikel 8 van de Taxonomieverordening (in hoeverre de ondernemingsactiviteiten als ecologisch duurzaam kunnen worden aangemerkt).
3. Transparanter rapporteren over de klimaatgerelateerde doelstellingen, acties en voortgang.
4. Betere rapportage over de indirecte CO₂-uitstoot, de zogenoemde 'scope 3'. De toezichthouders zullen er overigens ook op letten dat de beursgenoteerde ondernemingen inzichtelijk rapporteren over de impact van de veranderde macro-economische omstandigheden en dan in het bijzonder de hogere rente op de resultaten en het verdienmodel.

Wij juichen dit toe aangezien het aandeelhouders kan helpen bij het beoordelen van de voortgang van ondernemingen op het gebied van klimaat en de energietransitie. Deze informatie kan gebruikt worden bij het stemmen op de vergaderingen van de ondernemingen.